

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

รุ่งระวี มั่งสิงห์^{1,*}, ชุมพล รอดแจ่ม²

¹คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

²วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Received: 20 December 2020

Revised: 18 March 2021

Accepted: 19 March 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนรวมทั้งสิ้น 333 คน ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลากตามสัดส่วนที่ได้กำหนด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการวัดค่า IOC โดยมีค่าเฉลี่ยทุกข้อไม่ต่ำกว่า 0.60 และค่า Reliability มีค่าเท่ากับ 0.957 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.60 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 58.90 อายุงานไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 60.10 ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.80 และส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท ร้อยละ 44.10 โดยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลในภาพรวม พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.53) และด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.84) เป็นลำดับสุดท้าย สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล ประกอบด้วยด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านการปฏิบัติงาน (Working) และ สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) พบว่ามีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศในภาพรวมที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

คำสำคัญ: สมรรถนะ นักบัญชีที่พึงประสงค์ ยุคดิจิทัล

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: romung@rpu.ac.th

Competencies of Aspiring Accountants in the Digital Age According to International Education Standards for Accounting Professionals

Roongrawee Mungsing^{1,*}, Chumpon Rodjam²

¹Faculty of Accountancy, Rajapruk University

²College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

Received: 20 December 2020

Revised: 18 March 2021

Accepted: 19 March 2021

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the competency level of preferred accountant accountants in the digital age in accordance with international educational standards for professional accountants, and (2) to study the correlation of competencies of aspiring accountants in the digital age. Digital and international education standards for professional accountants by studying a sample of 333 industrial accountants in Nonthaburi Province. By simple sampling method by drawing the lottery according to the specified proportion. The research instruments were closed-ended and open-ended questionnaires. The questionnaire was measured for IOC with a mean of not less than 0.60 and the reliability value was 0.957. The majority of respondents were female, 82.60%, age 21-30 years, 58.90%, working age less than 5 years, 60.10%. At the bachelor's degree level, 68.80% and most of the monthly income is not more than 15,000 baht 44.10%. By studying the opinions of the desired accountant competencies in the digital age as a whole, it was found that 4 areas were professional ethics ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.52) at the highest level, followed by performance ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.53) and expertise in different skills ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) Knowledge and professional intelligence ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.84) were the last. For the study of the relationship of the desired performance of accountants in the digital age. It consists of knowledge and professional wisdom (Knowledge), the competency of the desired accountant in the digital age, professional ethics (Ethics), the desired accountant's performance in the digital age, working (Working) and the competency of the accountant who In the digital age, expertise in various skills (Expertise) found that there was a significant relationship with the overall international education standard at a significant level of 0.01.

Keywords: Competency, Aspiring accountants, Digital age

---

* Corresponding Author; E-mail: romung@rpu.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกลุ่มประเทศอาเซียนได้ลงนามในกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมในวิชาชีพแต่ละสาขาซึ่งสำหรับสาขาวิชาชีพบัญชี (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services: MRA) ได้ลงนามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 แต่ยังไม่ได้เป็นการเปิดตลาด เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอใบอนุญาตโดยลดขั้นตอนการตรวจสอบ/รับรองคุณวุฒิการศึกษาหรือความรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งนักวิชาชีพบัญชีในอาเซียนสามารถจดทะเบียนหรือขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอาเซียนอื่นได้ แต่ยังคงปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้นๆ เช่น หากนักบัญชีในต่างประเทศจะสอบ Certified Public Accountant: CPA ในไทย ก็ต้องผ่านการสอบวิชาต่างๆ 7 วิชา เหมือนคนไทย ในส่วนของสาระสำคัญของ MRA ของสาขาบัญชีมีดังนี้ MRA Framework สาขาบัญชีมีหลักการคือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจา MRA ด้านบัญชีในอนาคตของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่อง การศึกษา การสอบ ประสบการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ทั้งนี้ MRA ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตจะต้องไม่ลดทอนสิทธิ อำนาจ หน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลและออกกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายภายใน แต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคที่เกินจำเป็น และการออกใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของวิชาชีพบัญชีอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้กรอบข้อตกลงได้กำหนดกรอบการดำเนินการและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาบัญชีในส่วนของเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั่น ควรจะมุ่งเน้นในด้านต่อไปนี้เพิ่มการลงทุนในด้านโปรแกรมบัญชี เพื่อใช้ในการจัดทำและสอบบัญชี การอบรมและพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากกลุ่มประเทศอาเซียนมี 10 ประเทศที่มีภาษาที่แตกต่างกัน (Thanurattanaphong, 2012)

อีกหนึ่งเหตุผลที่นักบัญชีเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมที่ทำให้คนส่วนหนึ่งเลือกอาชีพนี้ คือ ความมั่นคงในการทำงาน และผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการทำงาน และเป็นที่รับรู้กันว่า ลักษณะของงานบัญชีจะเกี่ยวข้องกับจัดการตัวเลข ผลกำไร รายรับรายจ่ายเป็นหลัก ผู้ที่จะทำงานด้านนี้ได้ ต้องมีความรู้ความสามารถมาเป็นอย่างดี งานบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจแทบทุกขั้นตอน และจะมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอาชีพนักบัญชีเป็นอาชีพอิสระ โดยผู้ที่ประกอบอาชีพนี้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานที่ใดก็ได้ในประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์บางอย่างที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น ต้องผ่านการทดสอบของประเทศนั้นๆ ก่อน จึงจะสามารถเข้าไปทำงานได้ และต้องมั่นใจว่าตนเองมีความพร้อมในด้านต่างๆ ที่จะเป็นนักบัญชีคุณภาพของอาเซียนดังต่อไปนี้ (1) ทักษะด้านภาษาอังกฤษเพราะภาษาเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อ สื่อสาร และการทำธุรกิจ ควรมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว การทำงานบัญชีในอาเซียนคงจะมีอุปสรรคอยู่ไม่น้อยและอาจจะเสียเปรียบคู่แข่งคนอื่น (2) ความรู้ความสามารถด้านบัญชี นักบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในงานของตนเองอย่างเต็มที่ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นสิ่งที่ต้องมาพร้อมๆ กัน หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็อาจจะนำมาซึ่งอุปสรรคในการทำงานของนักบัญชีได้ นักบัญชีต้องหมั่นเพิ่มพูนความรู้ให้เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเอกสารการบัญชี การเงิน การบันทึกรายรับรายจ่าย ภาษาการ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในงานที่ตนเองต้องทำเป็นอย่างดี เพราะสิ่งเหล่านั้นล้วนเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจแทบทั้งสิ้น (3) มีความเข้าใจด้านการทำธุรกิจ การมีความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ นักบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถในการทำธุรกิจ โดยใช้

ทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีในทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง หรือกำลังดำเนินการอยู่ การให้ความใส่ใจในเรื่องเศรษฐกิจ ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดเข้าใจในงานได้มากขึ้นเท่านั้นแต่ยังทำให้คนทำงานเข้าใจความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ได้อย่างทันท่วงทีอีกด้วย การเพิ่มความรู้สามารถทำได้โดยการติดตามข่าวสารผ่านช่องทางต่างๆ แล้วนำมาคิดวิเคราะห์ และ (4) ให้ความสนใจความรู้ด้านอื่นๆ นักบัญชีควรมีความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานบัญชีโดยตรง แต่ถ้าหากรู้แล้วจะเกิดประโยชน์ในการทำงานมากขึ้น เช่น การเงิน การลงทุน การบริหารจัดการ การวางแผนทางการตลาด การวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ หากนักบัญชีมีความรู้เหล่านี้เพิ่มเติม ก็จะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้ เป็นคนทำงานที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และทำให้เป็นที่ต้องการตัวของนายจ้างทั้งในและต่างประเทศ ความรู้ความสามารถทัดเทียมกับนักบัญชีชาติอื่นๆ (Uttayarath, 2014) ดังนั้น นักบัญชีในยุคดิจิทัลต้องวางแผนและมองการณ์ไกล ต้องมีการพัฒนาศักยภาพต่างๆ นอกจากความรู้ทางด้านบัญชีแล้ว นักบัญชียังต้องพัฒนาความรู้ด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีหรือความรู้ข้ามศาสตร์มากขึ้นทั้งเรื่องของการเงิน เศรษฐศาสตร์ การเมืองกฎหมาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นยุคดิจิทัล นักบัญชีต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ มีความเข้าใจด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ สามารถนำความรู้รอบด้านและเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้ และต้องเปลี่ยนบทบาทจากเพียงผู้สนับสนุนข้อมูล มาเป็นผู้นำเสนอข้อมูล ช่วยวางแผนวิเคราะห์ และเป็นที่ปรึกษาที่ดีในการช่วยตัดสินใจทางธุรกิจได้ ประกอบกับโลกที่ไร้พรมแดนเรื่องของภาษาจึงถือเป็นอีกเรื่องที่สำคัญ นอกจากทักษะเชิงวิชาการดังกล่าวแล้ว นักบัญชียังต้องพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ อีกเพื่อช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะความร่วมมือ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดเป็นเหตุเป็นผลทักษะชีวิต เป็นต้น และมีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพราะผู้ที่รอบรู้มากกว่าจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบกว่า ความรู้และทักษะเหล่านี้ นักบัญชีสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้ จะทำให้นักบัญชีเป็นที่ยอมรับมากขึ้นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในยุคดิจิทัลจึงไม่ใช่เพียง “ความรู้” แต่คือ “ทักษะ” หรือเรียกว่าทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และอีกส่วนที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ “การมีจริยบรรณในการประกอบอาชีพ” เพราะการที่ประเทศจะพัฒนาเป็นยุค Thailand 4.0 ได้อย่างยั่งยืน นอกจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว การพัฒนาคนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะคนคือรากฐานที่สำคัญของประเทศ (Department of Business Development Ministry of Commerce, 2016) นอกจากนี้ นักบัญชีที่ดีควรมีความรับผิดชอบในงานที่ตัวเองได้รับผิดชอบ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน สามารถทำงานเป็นทีมได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในงานบัญชีเป็นการเพิ่มทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การนำเทคโนโลยีมาช่วยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตัวเลข ช่วยให้ข้อมูลที่รวดเร็วและมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นทักษะข้างต้นนี้แม้จะเป็นทักษะพื้นฐานแต่ก็จะช่วยให้นักบัญชีมีคุณสมบัติพื้นฐานที่ดีสามารถไปทำงานได้ทุกที่ ติดต่อสื่อสารกับผู้บริหาร หรือลูกค้าได้อย่างเข้าใจ เป็นการเพิ่มความสามารถให้ตัวเองมีมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของสายงานอาชีพนี้ ไม่ว่าจะเป็นในประเทศและต่างประเทศ (AMTaudit, 2015)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างสรรค์ของนักบัญชี ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้วิจัยจึงได้ทำศึกษาวิจัยเรื่อง “สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้กำหนดให้จังหวัดนนทบุรี เป็นเขตการลงทุนในเขตที่ 1 ในการพัฒนาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งประกอบไปด้วย กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร (Office of the Board of Investment, 2014) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ ประชากรและ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดในจังหวัดนนทบุรี เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชีในองค์กรต่างๆ รวมถึงในพื้นที่ใกล้เคียงหรืออื่นๆ ได้นำผลการศึกษาไปพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. **แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงาน** ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประกอบด้วย (1) แรงจูงใจ (Motive) เป็นสิ่งที่บุคคลคิดหรือต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนในการกำหนดทิศทางหรือการเลือกของบุคคลเพื่อแสดงออกถึงพฤติกรรม (2) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลและรวมถึงการตอบสนองของบุคคลต่อข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เผชิญ (3) แนวคิดของตนเอง (Self-Concept) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) และภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self-Image) (4) ความรู้ (Knowledge) เป็นขอบเขตของข้อมูลหรือเนื้อหาเฉพาะด้านที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งครอบครองอยู่ (5) ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งที่เกี่ยวข้องกับด้านกายภาพ (Rittichai, 2008) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Padthong, Panjan, Na Wichian, Saengsook, and Rodjam (2020) ที่กล่าวว่า สมรรถนะของพนักงานส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. **คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard: IES)** สมาคมนักบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountancy: IFAC) สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard: IES) ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge)

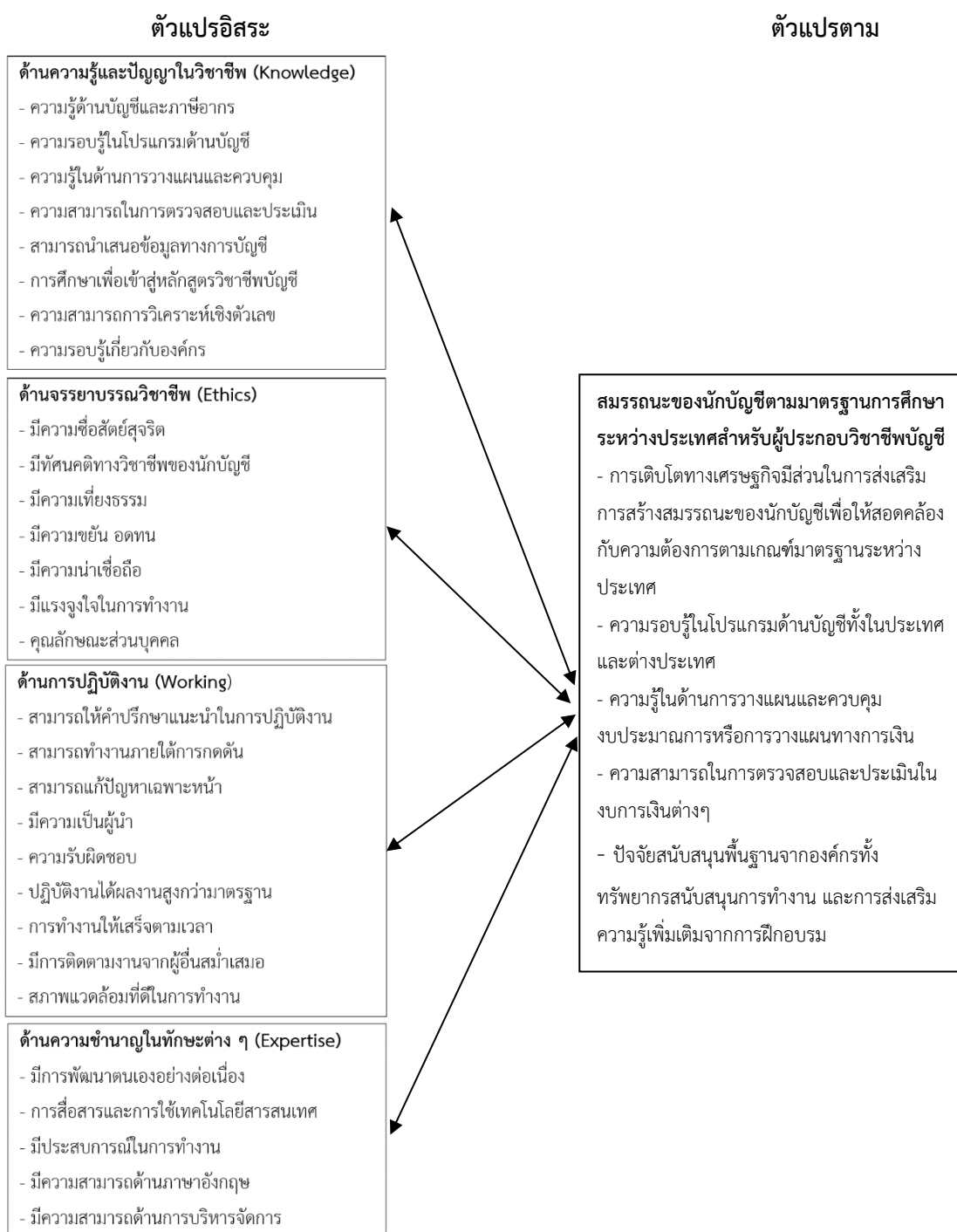
นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทักษะทางวิชาชีพและจริยธรรมนักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมสำหรับ IES ฉบับที่ 8 ได้กล่าวถึง ความสามารถของผู้ตรวจสอบบัญชีมืออาชีพ (Audit Professional) ว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพดังกล่าวข้างต้น (IES1-7) และจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการตรวจบัญชี บัญชีเงินและการรายงานตามระดับสูง รวมทั้งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นต่อการตรวจสอบบัญชี การมีคุณค่าบนพื้นฐานของจริยธรรมและทัศนคติที่ดีทางวิชาชีพ รวมถึงการมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ และที่สำคัญต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถเป็นผู้สอบบัญชีมืออาชีพ นอกจากนี้ IES ฉบับที่ 8 ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีมืออาชีพที่ทำงานในสภาพแวดล้อมและอุตสาหกรรมเฉพาะอีกด้วย (Thai Accounting Center, 2013)

3. แนวคตินักบัญชียุคดิจิทัล ในยุคดิจิทัลความรู้ที่จำเป็นคือความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเข้าถึงความรู้ที่มีการติดต่อสื่อสารหรือการรับรู้ข้อมูลที่ไม่มีขีดจำกัด สามารถสื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา และทุกคน สิ่งเหล่านี้กำลังเกิดขึ้นในยุคดิจิทัลที่เป็นความท้าทายให้คนมีความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Capabilities) ด้วยเหตุผลสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (Phatichon, 2019) ได้แก่ (1) สมรรถนะของดิจิทัลส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (2) ความต้องการของตลาดแรงงานด้านทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยี (3) การขับเคลื่อนนวัตกรรมและผู้ประกอบการ (4) ภาษาที่สองในอนาคต และ (5) ปัจจัยเสริมและหนุนที่สำคัญสำหรับทักษะพื้นฐาน

ดังนั้น ถ้าจะสรุป ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital literacy อาจสรุปได้ทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ คือ การใช้ (Use) การเข้าใจ (Understand) การสร้าง (Create) และการเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Office of Civil Service Commission, 2019)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยโรงงานในอุตสาหกรรมใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางปะอิน จำนวน 1,895 โรงงาน โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่ใน 6 อำเภอของจังหวัดนนทบุรี โดยตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1967) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 ตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 หลังจากนั้นในขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลากตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 สำหรับผู้ตอบสอบถาม คือ นักบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนรวมทั้งสิ้น 333 คน (โรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนในลักษณะนิติบุคคลประเภท บริษัท จำกัด) ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากกลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อเป็นการป้องกันการสูญหายและการได้กลับคืนมาของแบบสอบถามที่แจก รวมจำนวนทั้งสิ้น 369 คน หลังจากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 333 คน

เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (Cheepaphatthanaphan, 2014)

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตในการออกแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ เนื้อหาและโครงสร้างของการวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางและกำหนดขอบเขตในการออกแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับร่าง โดยกำหนดประเด็นและขอบเขตคำถามด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) และเติมข้อความ คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลแบ่งเป็น 4 ด้าน รวม 29 ข้อดังนี้ ด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) จำนวน 8 ข้อ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) จำนวน 7 ข้อ ด้านการปฏิบัติงาน (Working) จำนวน 9 ข้อ และด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 3 สมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะด้านภาษา การพัฒนากระบวนการคิด และปัจจัยสนับสนุนพื้นฐาน รวมจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อปรับแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากที่ปรึกษางานวิจัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนทำการตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) พร้อมทั้งปรับแก้ภาษาที่ใช้ พบว่าโดยค่าเฉลี่ยต่อข้อจะต้องไม่ต่ำกว่า 0.60 จึงถือว่ามีความเหมาะสมในการนำแบบสอบถามไปใช้ จากการทดสอบพบว่าค่าเฉลี่ย IOC ในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า 0.60

6. นำแบบสอบถามจากการตรวจสอบค่า IOC ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองนี้ ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ Cronbach's Coefficient Alpha เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น จากการทดสอบพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.957 แสดงว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อมั่น สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลได้

8. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1932) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นต่างๆ อยู่ในรูปของน้ำหนักคะแนน ดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยอย่างมาก 3 หมายถึง เห็นด้วย ปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

9. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปรวบรวมประเด็นที่สำคัญเป็นรายชื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ ด้วยตนเอง หรือส่งทางไปรษณีย์ หรือ E-mail หรือ แบบสอบถามออนไลน์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามจำนวน 1 สัปดาห์ และส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ หรือ E-mail หรือทางออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล และสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (Sincharu, 2009) สำหรับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า t-test จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งคิดเป็นรายชื่อและนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายระดับความคิดเห็น (Tirakanan, 2013) เกณฑ์ การประเมินค่าตามแนวของ Best (1997) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนไว้ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุปรวบรวมประเด็นสำคัญตามเนื้อหาเป็นรายชื่อ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.60 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 58.90 อายุงานไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 60.10 ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.80 และส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท ร้อยละ 44.10

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลรายด้าน จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่าในภาพรวมสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความชำนาญในทักษะต่าง ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยด้านที่สูงที่สุดคือด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.53) และหากพิจารณารายด้าน สามารถนำเสนอได้ดังนี้

ด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.64) โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุดคือ มีการศึกษาเพื่อเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับองค์กร ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.75) และน้อยที่สุดคือ มีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุม ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.77)

ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.52) โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ มีความเที่ยงธรรมในการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.64) และน้อยที่สุด คือ มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน เช่น บุคลิกภาพ การแต่งกาย เป็นต้น ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.70)

ด้านการปฏิบัติงาน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านการปฏิบัติงาน ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.53) โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุด คือ มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ มีความสามารถทำงานให้เสร็จตามเวลา ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.66) และน้อยที่สุด คือ ความเป็นผู้นำ หรือหัวหน้าที่ดี ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.74)

ด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.53) โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุด คือ มีความสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ มีความสามารถสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.65) และน้อยที่สุดคือ มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ ($\bar{X}$ = 3.69, S.D. = 0.86)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนนทบุรี พบว่า สมรรถนะที่ส่งผลสูงสุดคือ ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจาก

การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.73) และมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.75) และน้อยที่สุด คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.75)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลกับสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลกับสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การกำหนดตัวแปรในการวิเคราะห์

ตัวแปร	สัญลักษณ์
ภาพรวมสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล	Competency
สมรรถนะด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ	Knowledge
สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	Ethics
สมรรถนะด้านการปฏิบัติงาน	Working
สมรรถนะด้านความชำนาญในทักษะต่าง ๆ	Expertise
ภาพรวมสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	Standard
การเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ	Standard1
ความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศ	Standard2
เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี	
ความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร	Standard3
ความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่าง ๆ	Standard4
ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงานและการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม	Standard5

ผลการวิเคราะห์ พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลในภาพรวม (Competency) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศในภาพรวม (Standard) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.739 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลในภาพรวม (Competency) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทุกประเด็นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลในภาพรวม (Competency) มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.541 มีความสัมพันธ์กับประเด็นจะต้องมีความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.559 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.675 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.66 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กรทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.666 รายละเอียดดังตารางที่ 2

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ ในภาพรวม (Standard) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.601 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.395 มีความสัมพันธ์กับประเด็นจะต้องมีความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.434 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.589 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่าง ๆ (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.579 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.524 รายละเอียดดังตารางที่ 2

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ ในภาพรวม (Standard) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.483 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.342 มีความสัมพันธ์กับประเด็นจะต้องมีความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.366 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.436 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.412 มีความสัมพันธ์กับปัจจัย

สนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.473 รายละเอียดดังตารางที่ 2

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านการปฏิบัติงาน (Working) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ ในภาพรวม (Standard) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.649 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะด้านการปฏิบัติงาน (Working) มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.481 มีความสัมพันธ์กับประเด็นจะต้องมีความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.473 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.585 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.586 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.599 รายละเอียดดังตารางที่ 2

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ ในภาพรวม (Standard) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.717 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.584 มีความสัมพันธ์กับประเด็นจะต้องมีความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.583 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุมงบประมาณการหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.618 มีความสัมพันธ์กับประเด็นมีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.601 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P = 0.00 < 0.01$) ค่า r เท่ากับ 0.615 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล กับสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

	Statistics	Standard1	Standard2	Standard3	Standard4	Standard5	Standard
Knowledge	r	0.395**	0.434**	0.589**	0.579**	0.524**	0.601**
	p	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Ethics	r	0.342**	0.366**	0.436**	0.412**	0.473**	0.483**
	p	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Working	r	0.481**	0.473**	0.585**	0.586**	0.599**	0.649**
	p	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Expertise	r	0.584**	0.583**	0.618**	0.601**	0.615**	0.717**
	p	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Competency	r	0.541**	0.559**	0.675**	0.660**	0.666**	0.739**
	p	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

1. ระดับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุดคือ มีการศึกษาเพื่อเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพบัญชี รองลงมาคือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับองค์กร และ มีความรู้ในด้านการวางแผนและควบคุม สอดคล้องกับแนวคิด “สมรรถนะ” ของ Spencer and Spencer (1993) โดยกล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) อัตตมโนทัศน์ (Self-Concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1973) ที่กล่าวว่า สมรรถนะ (Competency) มีองค์ประกอบคือ (1) ความรู้ (Knowledge) (2) ทักษะ (Skills) และ (3) ความสามารถ (Abilities) ซึ่งแสดงผ่านพฤติกรรม (Attributes) ของมนุษย์

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุดคือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความเที่ยงธรรมในการตัดสินใจ และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ที่กล่าวถึง คุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กล่าวถึงการจัดตั้งสภาวิชาชีพบัญชี การกำกับดูแลวิชาชีพบัญชีรวมทั้งจรรยาบรรณของนักบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kuasakul and Watodomprasert (2015) วิจัยเรื่อง “คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชี ในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา: สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร” พบว่า คุณสมบัติตามมาตรฐาน

การศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องการ ด้านค่านิยมทางวิชาชีพจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพของนักบัญชีเป็นคุณสมบัติที่ต้องการมากที่สุด

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านการปฏิบัติงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ มีความสามารถทำงานให้เสร็จตามเวลา และ ความเป็นผู้นำหรือหัวหน้าที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะของ Özçelik and Ferman (2006) ที่กล่าวถึงผลรวมของศักยภาพที่ซ่อนเร้น ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร โดยการนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้ในการคัดเลือก ส่วนใหญ่จะเริ่มนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้ในการปฏิบัติงานการพัฒนาพนักงาน และการจ่ายค่าตอบแทน เป็นลำดับ จากนั้นจึงพัฒนาไปใช้ในการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน เพื่อให้การดำเนินงานด้านการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Mitrani, Dalziel and Fitt (1992) กล่าวถึงสมรรถนะว่าเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานในการทำงาน

สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงในระดับมาก โดยลักษณะที่พึงประสงค์สูงสุดคือ มีความสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ มีความสามารถสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ku Bahador and Haider (2012) วิจัยเรื่อง “ทักษะและความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ: กรณีศึกษาสำหรับนักบัญชีมืออาชีพ” เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักบัญชีมืออาชีพ โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานการบัญชีในธุรกิจขนาดเล็ถึงขนาดกลาง การพัฒนาความสามารถที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ทำงานด้านความรู้โดยเฉพาะนักบัญชีทั่วไปและมืออาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Monique and Denise (2018) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะที่แพร่หลายสำหรับนักบัญชีที่มีใบอนุญาต: หลักสูตรการศึกษาเทียบกับโปรแกรมการฝึกอบรม” พบว่า ประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมระหว่างเส้นทางสู่การมีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีที่มีใบอนุญาต นอกจากนี้ยังค้นหาทักษะที่จำเป็นของนักบัญชี การศึกษาพบว่าความสำเร็จของการมีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีที่มีใบอนุญาตต้องมีการเน้นเพิ่มเติมในการพัฒนาทักษะที่สำคัญ เช่น การให้คำปรึกษาด้านบัญชีเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อไป

สำหรับสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่า สมรรถนะที่ส่งผลสูงสุดคือ ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม ความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ และ การเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ Booncharoen, Sirimethee, and Chetkhunthot (2016) วิจัยเรื่อง “รูปแบบสมรรถนะวิชาชีพของผู้จัดทำบัญชีเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าอาเซียน ในจังหวัดนครราชสีมา” พบว่า (1) ระดับสมรรถนะวิชาชีพของผู้จัดทำบัญชี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะ ได้แก่ ทักษะทางด้านปัญญา ด้านทักษะเฉพาะบุคคล ความรู้ในการวางแผนและควบคุมทางการเงินด้านความรู้ทั่วไปของผู้จัดทำบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ความรู้ด้านบัญชีการเงินของผู้จัดทำบัญชีต้องมี ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ (2) ความรู้ทั่วไปของผู้จัดทำบัญชี ทักษะทางด้านปัญญา ความรู้ในการวางแผนและควบคุมทางการเงิน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของผู้จัดทำบัญชี และ (3) รูปแบบสมรรถนะวิชาชีพของผู้จัดทำบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปของผู้จัดทำบัญชี ทักษะทางด้านปัญญา ความรู้ในการวางแผนและควบคุมทางการเงิน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ความสัมพันธ์ของสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลในภาพรวม (Competency) ได้แก่ สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านการปฏิบัติงาน (Working) และ สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลด้านความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศในภาพรวม (Standard) ประกอบด้วย การเติบโตทางเศรษฐกิจมีส่วนในการส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของนักบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ (Standard1) ความรอบรู้ในโปรแกรมด้านบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้โปรแกรมบัญชี (Standard2) ความรู้ในการวางแผนและควบคุมงบประมาณหรือการวางแผนทางการเงินขององค์กร (Standard3) มีความสามารถในการตรวจสอบและประเมินในงบการเงินต่างๆ (Standard4) และ ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานจากองค์กร ทั้งทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และการส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม (Standard5) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Office of Civil Service Commission (2019) ที่กล่าวว่าในยุคดิจิทัล ความรู้ที่จำเป็น คือ ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเข้าถึงความรู้ที่มีการติดต่อสื่อสารหรือการรับรู้ข้อมูลที่ไม่มีขีดจำกัด สามารถสื่อสารได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกคน สิ่งเหล่านี้กำลังเกิดขึ้นในยุคดิจิทัลที่เป็นความท้าทายให้คนมีความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Capabilities) ด้วยเหตุผล 5 ประการ ได้แก่ (1) สมรรถนะของดิจิทัลส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (2) ความต้องการของตลาดแรงงานด้านทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยี (3) การขับเคลื่อนนวัตกรรมและผู้ประกอบการ (4) ภาษาที่สองในอนาคต และ (5) ปัจจัยเสริมและหนุนที่สำคัญสำหรับทักษะพื้นฐาน (Phaticchon, 2019) ดังนั้น ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital literacy อาจสรุปได้ทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ คือ การใช้ (Use) การเข้าใจ (Understand) การสร้าง (Create) และการเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ku Bahador and Haider (2012) วิจัยเรื่อง “ทักษะและความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ: กรณีศึกษาสำหรับนักบัญชีมืออาชีพ” พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้นักบัญชีมืออาชีพต้องยกระดับทักษะเพื่อให้ทำงานได้ดีขึ้นเป็นผลให้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับระดับของความสามารถที่นักบัญชีมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสอดคล้อง กับงานวิจัยกับ Damasiotis, et al. (2014) วิจัยเรื่อง “ความสามารถด้านไอทีสำหรับนักบัญชีมืออาชีพ” พบว่าความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกควบคู่ไปกับผลกระทบของข้อมูลในฐานะทรัพยากรที่สำคัญได้มีการปฏิรูปอย่างมากบทบาทและการสนับสนุนของนักบัญชีและการเงินมืออาชีพ ไอทีได้ปรับเปลี่ยนวิธีการรวบรวมจัดเก็บประมวลผลและการกระจายระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางธุรกิจและเป็นผลให้นักบัญชีได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลง การใช้งานของไอทีในการบัญชีมีการใช้กันอย่างแพร่หลายและได้กลายเป็นกิจวัตรประจำวันทุกวันนี้ดังนั้นก็จะเป็นไปไม่ได้ที่จะดำเนินการส่วนใหญ่ การบัญชีและการดำเนินงานทางการเงินโดยไม่ต้องมีส่วนร่วมของไอที สิ่งนี้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในความสามารถที่จำเป็นจากนักบัญชี

เช่นเดียวกับองค์กรบัญชีระหว่างประเทศเสนอกรอบความสามารถ เกี่ยวกับระดับความสามารถด้านไอทีที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) จรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) การปฏิบัติงาน (Working) และความชำนาญในทักษะต่างๆ (Expertise) ดังนั้น องค์กรต่างๆ ควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะที่ส่งผลดังกล่าวโดยนำมาเป็นแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะครบทั้ง 4 ด้านเพื่อเพิ่มสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1.2 หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัย ไปกำหนดนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยทำการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมในสมรรถนะที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ครอบคลุมและมีความครบถ้วนในทุกๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาลักษณะของการตรวจสอบในรูปแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของโมเดล ซึ่งมีพื้นฐานจากทฤษฎีที่มีความแตกต่างและหลากหลาย หรือแนวคิดต่างๆ ที่มิได้ศึกษาในครั้งนี้ รวมถึงวิเคราะห์จากแหล่งประชากร หรือทางภูมิศาสตร์ ที่ต่างกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- AMTaudit. (2015). *Qualifications of a professional accountant*. [Online]. Retrieved on March 28, 2018 from: https://www.amtaudit.com/view_news.php?id=24. (in Thai)
- Best, W. J. (1997). *Research in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Booncharoen, S., Sirimethee, P., and Chetkhunthot, P. (2016). Professional Competency Model of Accountants to Support ASEAN Trade Liberalization in Nakhon Ratchasima. *Rompruek Journal, Krirk University*, 34 (3), 117-136 . (in Thai)
- Cheepaphatthanaphan, T. (2014). *Competency of accountants in industrial factories. In the Nonthaburi province, according to the viewpoint of the accounting supervisor*. Nonthaburi: Rajapruek University. (in Thai)

- Damasiotisa, V., Trivellasb, P., Santouridisa, I., Nikolopouloua, S. and Tsifora, E. (2014). IT Competences for Professional Accountants: A Review. *The Proceedings of International Conference on Strategic Innovative Marketing, IC-SIM 2014*, September 1-4, 2014, Madrid, Spain, 537-545.
- Department of Business Development Ministry of Commerce. (2016). *Importance of accountants to business in the digital economy and society era*. [Online]. Retrieved 27 March 2018 from: <http://www.53ac.com>. (in Thai)
- Ku Bahador, K.M. and Haider, A. (2012). Information Technology Skills and Competencies–A Case for Professional Accountants. *Lecture Notes in Business Information Processing*, 127, 81-87. DOI:10.1007/978-3-642-34228-8_9
- Kuasakul, M. and Watodomprasert, V. (2015). *Qualifications of an accountant in an organization in accordance with the International Educational Standards for Professional Accountants in Accounting Professionals and Accountants*. In establishments need a case study: Establishment in Samut Sakhon Industrial Estate. *Academic Journal, Thonburi University*, 9(20), 49-58. (in Thai)
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1–55.
- McClelland, D.C. (1973). Testing for Competence rather than Intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1–14.
- Mitrani, A., Dalziel, M., and Fitt, D. (1992). *Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward*. London: McGraw-Hill.
- Monique, K., Denise, J. (2018). Pervasive skills development for aspirant chartered accountants: Academic versus training programmes. *Journal of Economic and Financial Sciences*, 11(1), 340-348.
- Office of Civil Service Commission. (2019). *Digital literacy and understanding skills*. [Online]. Retrieved 5 January 2020 from: <https://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>. (in Thai)
- Office of the Board of Investment (2014). *BOI Investment Promotion Area*. [Online]. Retrieved 10 April 2018 from: <http://www.apsconsult.com/index.php/en/features-2/custom/boi>. (in Thai)
- Özçelik, G. and Ferman, M. (2006). Competency Approach to Human Resources Management: Outcomes and Contributions in Turkish Cultural Context. *Human Resource Development Review*, 5(1), 72-91.
- Padthong, C., Panjan, W., Na Wichian, S., Saengsook, N., and Rodjam, C. (2020). Development Model of Human Resources Management for The Small and Medium Enterprises (SME). *Journal of Innovation and Management*, 5, 59-71.

- Phatichon, P. (2019). *Challenges in the 21st Century: Digital Knowledge... Is It Required?*. [Online]. Retrieved 6 January 2020 from: <http://www.ksr.co.th>. (in Thai)
- Rittichai, A. (2008). *Concept of competency. (Competency)*. [Online]. Retrieved 3 April 2018 from: <https://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=2213>. (in Thai)
- Sincharu, T. (2009). *Research and analysis of statistical data with SPSS*. 10th ed. Bangkok: Ordinary Partnership. Business R&D. (in Thai)
- Spencer, L.M. and Spencer, S.M. (1993). *Competence at work: Model for superior performance*. New York: Wiley.
- Thai Accounting Center. (2013). *Qualifications of a professional accountant according to IES requirements*. [Online]. Retrieved 4 April 2018 from: <http://tac.prosmes.com/Article/Detail/21682...87-IES>. (in Thai)
- Thanurattanaphong, U. (2012). *ASEAN Economic Community Service in Accounting Professions (1)*. [Online]. Retrieved 27 March 2018 from: <http://tax.bugnoms.com/the-effect-of-aec-with-accounting>. (in Thai)
- Tirakanan, S. (2013). *Research Methods in Social Science: A Guide to Practice*. 11th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Uttayarath, S. (2014). *How should an accountant prepare? When accessing AEC*. [Online]. Retrieved 27 March 2018 from: <https://th.jobsdb.com/th-th/articles-aec>. (in Thai)
- Yamane, T. (1967). *Taro Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper & row.